

**DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Faculty «Economic and Business»**

Scientific papers
**OF DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
(ECONOMIC SCIENCES)**

№ 1 (39)

Melitopol, 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ	EDITORIAL BOARD
051 - Економіка	051 - Economy
Кальченко С.В. – д.е.н., доцент; Таврійський державний агротехнологічний університет (ТДАТУ)	Kalchenko S.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Tavria state agrotechnological university (TSATU)
Карман С.В. – к.е.н., доцент; ТДАТУ	Karman S.V. – PhD, Ass. Prof., TSATU
Свиноус І.В. – д.е.н., професор, Білоцерківський національний аграрний університет	Svinous I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Bila Tserkva national agrarian university
Череп О.Г. – д.е.н., професор, Запорізький національний університет	Cherep O.H. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zaporizhzhya national university
Чернявська Т.А. – д.е.н., професор, Державна вища професійна школа, м. Конін, Польща	Cherniavska T.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, State Higher Professional School, Konin, Poland
071 – Облік і оподаткування	071 - Accounting and taxation
Давидюк Т.В. – д.е.н., проф., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Davydyuk T.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National technical university "Kharkiv polytechnic institute"
Замула І.В. – д.е.н., проф., Житомирський державний технологічний університет	Zamula I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zhytomyr state technological university
Сокіл О.Г. - д.е.н., доцент, ТДАТУ	Sokil O.H. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Трачова Д.М. – д.е.н., доцент, ТДАТУ	Trachova D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
072 – Фінанси, банківська справа та страхування	072 – Finance, banking and insurance
Вдовенко Л.О. – д.е.н., доцент; Вінницький національний аграрний університет	Vdovenko L.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Vinnytsia national agrarian university
Гривківська О.В. – д.е.н., професор; ПВНЗ «Європейський університет»	Hryvkivska O.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, PHEI «European University»
Давиденко Н.М. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Davidenko N.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Танклевська Н.С. – д.е.н., професор, Херсонський державний аграрний університет	Tanklevska N.S. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Kherson state agrarian university
Трусова Н.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Trusova N.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Тулай О.І. – д.е.н., професор, Тернопільський національний економічний університет	Tulai O.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Ternopil national economic university
Яцух О.О. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Iatsukh O.O. - PhD, Ass. Prof., TSATU
073 - Менеджмент	073 - Management
Васильківський Д.М. – д.е.н., доцент, Хмельницький національний університет	Vasylykivsky D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Khmelnitsky national university
Гудзинський О.Д. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Hudzynskiy O.D. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Нестеренко С.А. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Nesterenko S.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Синяєва Л.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Synyayeva L.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Судомир С.М. – д.е.н., професор, Березанський агротехнічний інститут	Sudomir C.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Berezhany Agrotechnical Institute
Ткач А.А. – д.е.н., Політехніка RZESOWSKIEJ, Польща	Tkach A.A. - Doctor of Economic Sciences, Polytechnic RZESOWSKIEJ, Poland
075 - Маркетинг	075 - Marketing
Буднікевич І.М. – д.е.н., професор, Чернівецький національний університет	Budnikevych I.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Chernivtsi national university
Колокольчикова І.В. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kolokolchikova I.V. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Керімова У.К. – д.е.н., професор, Казахський національний аграрний університет, академік Національної академії наук Казахстану	Kerimova Ukilai Kerimovna - Doctor Of Economic Sciences, Professor, Kazakh national agrarian university, academician of the National academy of sciences of Kazakhstan
Легеца Д.Г. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Leheza D.G. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Серських Н.С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Серських Н.С. - PhD, Ass. Prof., TSATU
076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	076 - Entrepreneurship, trade and stock-taking activities
Боравські П. – д.е.н., професор, Вармінсько-Мазурський університет, Ольштин, Польща	Bórawski P. - Doctor of Science, Professor, University of Warmia and Mazury, Olsztyn, Poland
Волощук К.В. – д.е.н., професор, Подільський державний аграрно-технічний університет	Voloshchuk K.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Podilsky state agrarian and technical university
Демчук Н.І. – д.е.н., професор, Дніпровський державний аграрно-економічний університет	Demchuk N.I. - Doctor of Economic Sciences, professor, Professor, Dnipro state agrarian and economic university
Михайлов А.М. – д.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет	Mykhailov A.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Sumy national agrarian university
Севідова І.О. – д.е.н., доцент, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва	Sievidova I.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Kharkov national agrarian university named after V.V. Dokuchaev
Яворська Т.І. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yavorska T.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU

Засновник

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Факультет економіки та бізнесу

УДК 631.1(06)

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) / За ред. С.В. Кальченка. – Мелітополь:
Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2019. - № 1(39). –
298 с.

Голова редакційної колегії (науковий редактор):

Кальченко С.В. – д.е.н., професор кафедри бізнес консалтингу
та туризму

Відповідальні за випуск збірника:

Карман С.В. – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та
бізнесу

Кальченко С.В. - д.е.н., професор кафедри бізнес консалтингу
та туризму

Демченко І.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Комп'ютерна верстка: Демченко І.В.

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) включений до Переліку наукових фахових
видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути
опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ
МОН №1328 від 21.12.2015 р.).

Друкується за рішенням Вченої ради
Таврійського державного агротехнологічного університету
(протокол №01 від 24.09.2019 р.).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації КВ №24284-14124 ПР від 24.12.2019 р.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32

Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94

Digital Object Identifier System (DOI)

Матеріали друкуються мовами оригіналів – українською,
російською та англійською.
Погляди редколегії не завжди збігаються з позицією авторів.

Адреса редакційно-видавничого відділу:

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Навчальний корпус №2, кабінет 2.206
пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.
72312, Україна
тел./факс. (0619) 42-12-47
e-mail: sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ludsln2017@ukr.net

Підписано до друку 27.12.2019 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум.-друк. арк. 18
Тираж 150.

Мелітопольська типографія «Люкс»
ПП Верескун В.М. св. ДК № 1125
72312, м. Мелітополь, вул. Грушевського, 10
тел. (0619) 444511

Надруковано з готового оригінал-макету у Мелітопольській
типографії «Люкс»

© Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)

№ 1 (39), 2019

ЗМІСТ

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Адвокатова Н., Танклевська Н.
АГРОПАРКИ ПОВНОГО ЦИКЛУ ВИРОБНИЦТВА В КОНТЕКСТІ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ .. 5

Зайцева О.І., Жосан Г.В.
ОЦІНЮВАННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ 12

Захарова Н.Ю.
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ПІДПРИЄМСТВ..... 20

Кочетков В.М., Трусова Н.В., Демченко І.В.
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ТА ФІНАНСОВУ
СТАБІЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ..... 29

Рижа Т.В., Федорчук О.С.
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБ'ЄДНАНЬ СПІВВЛАСНИКІВ
БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ 35

Танклевська Н.С., Зайцева О.І.
УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ
В УМОВАХ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 44

Трусова Н.В.
РЕГУЛЮВАННЯ СЕКТОРА ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ
ПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО
ВИРОБНИЦТВА 51

Чернодубова Е.В., Мартинов А.А.
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ 58

МАРКЕТИНГ

Воронянська О.В., Арестенко Т.В., Якушик І.Д.
METHODICAL APPROACHES TO DEFINING
MARKETING ACTIVITY 66

Куліш Т.В.
МАРКЕТИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ
НА РИНКУ ПЛОДОВО-ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ 72

Серських Н.С.
КОНТРАКТ ЯК ФОРМАЛЬНА ПРОЦЕДУРА
В КОНСАЛТИНГОВІЙ ПРАКТИЦІ 80

Трусова Н.В., Якушик І.Д.
ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ МЕХАНІЗМУ МАРКЕТИНГОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО ІНСТРУМЕНТАРІЙ В СИСТЕМІ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ 88

ЕКОНОМІКА

Васильченко О.О., Баєва О.І. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС	96
Кальченко С.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ НА ЗАСАДАХ КООПЕРАЦІЇ	108
Кальченко С.В., Демко В.С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	115
Збарський В.К., Грибова Д.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ У ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	122
Ковальова О. В. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	129
Ортіна Г. В. КОНСТРУКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ БІЗНЕСУ ТА СТРУКТУР ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	138
Попова Т.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	146
Почерніна Н.В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПОРТООРИЄНТОВАНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	154
Тиреуов К.М., Есполов Т.И., Керимова У.К., Алексеева М.А. ОПЫТ КАЗАХСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНИВЕРСИТЕТА ПО ТРАНСФОРМАЦИИ В УНИВЕРСИТЕТ МИРОВОГО УРОВНЯ	161
МЕНЕДЖМЕНТ	
Агєєва І.В. РОЛЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ МЕНЕДЖЕРА В ОРГАНІЗАЦІЇ	167
Зіновська С.І. МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ОСНОВІ КОРЕЛЯЦІЙНО- РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ	173
Журавльова І.В. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	181
Козакєвич А.С. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА.....	191

Ходаківська М.Ю. МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ІНВЕСТИВАННЯ У РОЗВИТОК ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ.....	198
--	-----

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Воронянська О.В. ANALYSIS OF INTERACTION BETWEEN FINANCIAL RESULTS OF GROWING GRAIN AND TECHNOLOGICAL COSTS.....	208
Лєвченко О.П. ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	216
Сокіл О.Г., Ортіна Г.В., Олексєнко Р.І. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	222

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Греськів О. Б. РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	231
Дюк А.А. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОЛІ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ	238
Колокольчикова І.В. ІНТЕРЕСИ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ПЛОДОВО - ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	244
Колос З.В. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	253
Коноваленко А.С. БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТ ВИРОБНИКІВ ПРОДУКЦІЇ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ	260
Пєдченко Г.П., Власюк Ю.О. БАГАТОВИМІРНИЙ СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ....	268
Яворська Т. І., Прус Ю.О. МОДЕЛЮВАННЯ ФАКТОРІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЯК СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	277
Яворська Т.І. ФОРМУВАННЯ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	286
Вимоги щодо розміщення статей у Збірнику наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)	295

Founder

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Faculty Economic and Business

UDC: 631.1 (06)

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (economic sciences) / Ed.
S.V. Kalchenko. – Print: Melitopol typography «Lux», 2019. -
№ 1 (39). - 298 p.

Chairman of Editorial Board (scientific editor):

Kalchenko S.V. - Doctor of Science, Professor of Business
Consulting and Tourism Department

Responsible for the release of Scientific Papers:

Karman S.V. - Ph.D., Associate Professor, dean of Economic and
Business Faculty
Kalchenko S.V. - Doctor of Science, Associate Professor of
Business Consulting and Tourism Department
Demchenko I.V. - Ph.D., Associate Professor of Finance, Banking
and Insurance Department

Imposed by Demchenko I.V.

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (Economic sciences) is included to
the list of scientific professional editions of Ukraine, in which main
results of dissertations may be published (Order of MES from
21.12.2015 №1328).

Published according to the decision of the Academic Council of
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
(Protocol №01 from 24.09.2019).
Certificate of state registration of printing mass media
KB №24284-14124 ПП від 24.12.2019 р.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32
Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94

Digital Object Identifier System (DOI)

Materials are published in original languages - Ukrainian, Russian
and English.
The editorial board's views do not necessarily reflect the position
of the authors.

Address editorial and publishing department:

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Academic building №2, office 2.206
Ave. B. Khmelnytsky, 18
Melitopol, Zaporizhzhya region.
72312, Ukraine
tel. / fax. (0619) 42-12-47
e-mail: sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ludsinsin2017@ukr.net

Signed for publication 27.12.2019 y.
Format 60x84/8. Offset paper.
Times New Roman. Conventionally sheets: 18.
Copies: 150.

Melitopol typography "Lux"
PE Vereskun V.M.
Certificate no. 1125
72312, Melitopol, st. Grushevskogo, 10
tel. (06192) 444511

Printed with the finished layout in Melitopol typography "Lux"

© Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)

№ 1 (39), 2019

CONTENTS

FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Advokatova N., Tanklevskaya N.
AGRO PARKS OF FULL PRODUCTION CYCLE IN THE CONTEXT
OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE SOUTHERN REGION OF
UKRAINE 5

Zaytseva O.I., Zhosan G.V.
OPERATING EFFICIENCY ASSESSMENT IN THE CONTEXT OF
IMPROVING GOVERNANCE BUSINESS PROCESSES 12

Zakharova N.Ju.
FINANCIAL STATEMENTS AS A BASIS FOR INFORMATION
PROVISION OF FINANCIAL MANAGEMENT ENTERPRISES..... 20

Kochetkov V.M., Trusova N.Ju, Demchenko I.V.
INFLUENCE FACTORS ON THE PAYMENT BALANCE AND
FINANCE STABILITY OF UKRAINE 29

Ryzha T., Fedorchuk O.
FINANCIAL SUPPLY OF THE ASSOCIATIONS OF
MANUFACTURERS OF MULTIPLE APARTMENT HOUSES 35

Tanklevska N.S., Zaitseva O.I.
INVESTMENT ATTRACTIVE MANAGEMENT IN THE
CONDITIONS OF THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION..... 44

Trusova N.V.
REGULATION OF THE SECTOR OF FINANCIAL SERVICES
MORTGAGE CREDITING OF SUBJECTS AGRARIAN PRODUCTION .. 51

Chernodubova E.V., Martynov A.A.
BASIC APPROACHES TO DETERMINING THE EFFICIENCY
OF THE DIVIDEND POLICY OF ENTERPRISES 58

MARKETING

Voronianska O.V., Arestenko T.V., Yakyshik I.D.
METHODICAL APPROACHES TO DEFINING
MARKETING ACTIVITY 66

Kulish T.V.
MARKETING RESEARCH OF CONSUMER BEHAVIOR
IN THE MARKET OF FRUIT PRODUCTS 72

Serskykh N.S.
CONTRACT AS A FORMAL PROCEDURE
IN CONSULTING PRACTICEIES 80

Trusova N.V., Yakyshik I.D.
THE FUNCTIONALITY OF THE MARKETING MECHANISM
ACTIVITIES AND ITS INSTRUMENTS IN THE SYSTEM OF AGRO
BUSINESS INNOVATIVE DEVELOPMENT 88

ECONOMY

Vasylichenko O.O., Baeva O.I.
ESTIMATION OF ECONOMIC ACTIVITY OF POPULATION
OF UKRAINE AND EU COUNTRIES..... 96

Kalchenko S.V.
PROVISION OF EXPORT-ORIENTED ACTIVITIES OF
THE AGRICULTURAL HOLDINGS ON THE BASIS OF
COOPERATION 108

Kalchenko S.V., Demko V.S.
STRATEGIC DIRECTIONS OF THE TOURIST INDUSTRY
DEVELOPMENT IN THE ZAPORIZHYA REGION 115

Zbarsky V.K., Gribova D.V.
CONCEPTUAL PRINCIPLES OF PROVIDING THE
DEVELOPMENT OF TOURISM SPHERE IN THE
PRIMORSKY REGIONS OF THE STEPPEN ZONE OF
UKRAINE 122

Kovalova O.V.
ECONOMIC ANALYSIS OF THE PROVISION OF
NATIONAL FOOD SAFETY IN THE CONDITIONS OF
STRUCTURAL TRANSFORMATION 129

Ortina G.V.
STRUCTURAL INTERACTION OF BUSINESS AND
GOVERNMENT AUTHORITY STRUCTURE AS THE
BASIS OF THE REAL ECONOMY FUNCTION 138

Popova T.V.
CONCEPTUAL PRINCIPLES OF PROVIDING THE
EXPORT-ORIENTED ACTIVITIES OF THE FARMERS 146

Pochernina N.V.
THEORETICAL-METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF
EVALUATION OF EFFICIENCY OF EXPORT-ORIENTED
TOURIST ACTIVITIES 154

Tyreuov K.M., Espolov T.I., Kerymova Y.K., Alekseeva M.A.
EXPERIENCE OF THE KAZAKH NATIONAL
AGRARIAN UNIVERSITY IN THE TRANSFORMATION
INTO A WORLD-CLASS UNIVERSITY 161

MANAGEMENT

Ahieieva I.V.
THE ROLE OF SELF-MANAGEMENT IN ACHIEVING
OBJECTIVES OF THE MANAGER IN THE
ORGANIZATION 167

Zinovska S.I.
METHOD OF FORECASTING THE EFFECTIVENESS OF
MANAGEMENT OF THE EFFICIENCY OF PERSONNEL
USE AT FOOD INDUSTRY ENTERPRISES ON THE
BASIS OF CORRELATION-REGRESSION ANALYSIS 173

Zhuravlyova I.V.
INTELLECTUAL CAPITAL AS A FACTOR OF
ECONOMIC SYSTEM INVESTMENT ATTRACTIVENESS 181

Kozakevich A.S.
EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF
INVESTMENTS IN HUMAN CAPITAL OF ENTERPRISE 191

Khodakivska M.Ju.
METHODICAL APPROACH TO FORMING
INVESTMENT STRATEGIES FOR DEVELOPMENT
OF MANAGER ACTIVITIES 198

ACCOUNTING AND TAXATION

Voronynska O.V.
ANALYSIS OF INTERACTION BETWEEN
FINANCIAL RESULTS OF GROWING GRAIN AND
TECHNOLOGICAL COSTS 208

Levchenko O.P.
SECTORAL FEATURES OF ACCOUNTING POLICY IN
ORGANIZATION OF ACCOUNTING OF
AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE 216

Sokil O., Ortina G., Oleksenko R.
THE IMPLANTATION PROSPECTS OF INTEGRATED
REPORTING FOR ENTERPRISES IN UKRAINE 222

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND STOCK-TAKING ACTIVITIES

Hreskiv O. B.
THE ROLE OF ORGANIZATIONAL CULTURE
IN THE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES 231

Diuk A.A.
THEORETICAL-METHODICAL CHARACTERISTICS OF
THE ROLE OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE
DEVELOPMENT OF MODERN ECONOMY 238

Kolokolchikova I.V.
INTERESTS OF FRUIT AND BERRY MARKET
ENTITIES PRODUCTS OF THE SOUTH OF UKRAINE 244

Kolos Z.V.
FORMATION OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF
PRODUCTIVE POTENTIAL OF AGRICULTURAL
ENTERPRISES 253

Konovalenko A.S.
BRAND MANAGEMENT OF MANUFACTURERS
OF CHILD FOOD PRODUCTS 260

Pedchenko G., Vlasiuk Y.
MULTILATERAL STATISTICAL ANALYSIS OF
ENTREPRENEURSHIP CONDITION IN THE REGIONS
OF UKRAINE 268

Yavorska T.I., Prus Ju.O.
MODELING FACTORS OF INCREASING THE
PROFITABILITY OF FARMERS AS A SMALL
BUSINESS ENTITIES 277

Yavorska T.I.
FORMATION OF THE SECTORAL STRUCTURE OF
AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE 286

**Requirements for articles published in
“Scientific papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (economic sciences)” 295**

УДК 334.78; DOI: 10.31388/2519-884X-2019-39-238-243

Дюк А.А.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Вінницький національний аграрний університет
E-mail: annaduke@ukr.net

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОЛІ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ролі соціального підприємництва у розвитку економіки й суспільства. Охарактеризовано сутність соціального підприємництва, здійснено порівняльну оцінку його пріоритетів і функцій з класичною підприємницькою діяльністю. Дана методична оцінка соціальному підприємству як феномену сучасності, зроблена концептуальна проєкція його зростаючої ролі у забезпеченні сталого розвитку економіки.

Ключові слова: підприємництво, соціальне підприємництво, соціум, суспільство, ринок, інноваційність.

JEL code classification: Q10, H55, I38

Diuk A.A.

Ph.D. in Economics, assistant professor,
Vinnytsia National Agrarian University
E-mail: annaduke@ukr.net

THEORETICAL-METHODICAL CHARACTERISTICS OF THE ROLE OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE DEVELOPMENT OF MODERN ECONOMY

Abstract. To disclose theoretical and methodological foundations and characterize the role of social entrepreneurship in the modern economy.

The article is devoted to the study of theoretical and methodological characteristics and to illuminating the general vision of the role, importance of social entrepreneurship in the development of economy and society. Theoretical approaches to the essence, qualification characteristics of the content of social entrepreneurship as the newest category of economic and social science are generalized and systematized, scientific approaches to defining its role as a socio-economic phenomenon are revealed. The essence of the definition of social entrepreneurship is characterized, a comparative assessment of the priorities of social entrepreneurship and its functions is compared with the classical entrepreneurial activity. A methodical assessment of social entrepreneurship as an organizational and economic phenomenon of the present is given, as well as a conceptual projection of its growing role in ensuring the sustainable development of the economy.

The research is based on dialectical methods of cognition of socio-economic processes and phenomena, methodological principles of analysis, on the basis of which scientific approaches to the definition of social entrepreneurship and its role in the development of modern economy are revealed.

Theoretical approaches to the essence, qualification characteristics of the content of social entrepreneurship as the newest category of economic and social science are generalized and systematized, scientific approaches to defining its role as a socio-economic phenomenon are revealed.

Scientific and methodological approaches to the problem of terminological qualification of the essence and importance of social entrepreneurship were further developed, and the author's theoretical position on the definition of the concept of "social entrepreneurship" was proposed.

Scientific understanding and methodical identification of the essence of social entrepreneurship is the basis for deepening theoretical and methodological studies of problems of diversification of spheres of entrepreneurial activity and enhancing its motivation to solve social problems of society.

Key words: entrepreneurship, social entrepreneurship, society, society, market, innovation.

Постановка проблеми. Підприємництво здійснюється підприємливими людьми, які готові діяти, досягати цілей в умовах конкуренції, ризику, що за певних умов здатен усунути їх з ринку, позбавивши статків та благ. Це головна особливість господарювання в умовах ринку, конкуренції, але виникають новітні її форми, ще креативні й інноваційні, наприклад соціальне підприємництво.

На перший погляд соціальне підприємництво – це альтруїстична діяльність для підприємця, але для суспільства – це механізм задоволення соціальних потреб. З іншого боку, поступове усвідомлення передовими суспільствами того, що держава не може повністю виконувати соціальну роль – спричинило виникнення і необхідність становлення соціального підприємництва. Теоретико-методичні засади соціального підприємництва потребують пріоритетного вивчення, тому дослідження даних аспектів проблеми є необхідним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Соціальні засади господарювання і підприємництва, які є основою теоретичних положень концепції соціального підприємництва, розкриті у працях багатьох науковців, зокрема – це: С. Андреева [3], М. Беллуччі [4], М. Біггері [4], К. Бурдо [1], М. Вебер [10], К. Веннберг [2], Д. Знотіна [3], Е. Зубуле [3], Г. Матвієнко-Беляєва [11], Д. Мейра [5], Б. Ніколаєв [1], Р. Перссон [4], М.Е. Рамос [5] А. Рікне [2], М. Руеф [2], Е. Тесті [4], Х. Томас [4], Б. Чек [5], В. Шпієс-Кнафл [5], Й. Шумпетер [9] та інші.

В розкритті сутності та сучасних проблем соціального підприємництва особливий інтерес викликають роботи зарубіжних дослідників. Так, К. Бурдо і Б. Ніколаєв досліджують, як економічні інститути, що вимірюються індексом економічної свободи світу (EFW), впливають на відносини між капіталом, людським, соціальним і фінансово орієнтованим підприємництвом [1].

А. Рікне, М. Руеф та К. Веннберг розглядають науковий вклад Олава Соренсона, лауреата Глобальної премії в галузі підприємництва за 2018 рік, у розуміння зв'язку підприємництва та інновацій з соціальними відносинами та географією підприємницької діяльності [2].

С. Андреева, Е. Зубуле та Д. Знотіна на прикладі розвитку соціального підприємництва в Латвії розкривають його місце не тільки в розвитку безпосередньо бізнесу, а й в соціально-економічних процесах країни в цілому [3].

М. Біггері, Е. Тесті, М. Беллуччі, Х. Томас та Р. Перссон проводять всебічний і поглиблений аналіз характеристик соціального підприємництва в Європі. Вони пропонують інноваційні, сучасні дослідження екосистем соціального підприємництва, поведінки соціальних підприємців, їхні здатності створювати соціальні інновації, соціальний капітал та соціальну інтеграцію. Крім того, автори розглядають різноманітність європейського сектора соціальних підприємств з еволюційної точки зору, зокрема, з урахуванням зростання соціального підприємництва та ролі соціальних підприємців нового покоління у всій Європі [4].

В. Шпієс-Кнафл і Б. Чек вважають соціальне підприємництво найбільш перспективною формою вирішення соціальних та/або екологічних проблем, оскільки воно поєднує в собі соціальне і підприємницьке мислення та має різні форми для вирішення соціальних проблем. Вони також відрізняють соціальне підприємництво від інших форм надання соціальних послуг, а також аналізують різні стратегії масштабування в соціальних бізнес-моделях [5].

Д. Мейра та М.Е. Рамос у власному дослідженні оцінюють, чи сприяють правова екосистема, пов'язана з об'єднанням кооперативів, їх моделями управління, професіоналізмом їх менеджерів, а також прозорістю і доступом до фінансування, соціально-

му підприємництву, або перешкоджають йому [6].

Теоретичні засади соціального підприємництва в Україні є мало досліджуваними, тому цю нішу потрібно заповнювати, відповідно вносимо свій вклад у вирішення цього питання, його методичних характеристик.

Постановка завдання – розкрити теоретико-методологічні засади і охарактеризувати роль соціального підприємництва в сучасній економіці.

Виклад основного матеріалу. Підприємництво відрізняється від бізнесу – передбачає процес виробництва товару або надання послуги, бізнес – будь-яка діяльність для отримання прибутку [7]. Також підприємництво – це: організаційне, управлінське, господарське новаторство, націлене на досягнення мети в отриманні прибутку [8]. Подібність цих дефініцій у одному – це процес націлений на максимізацію прибутку шляхом прийняття управлінських рішень, які дозволяють перевершити конкурентів за якістю або ціною, чи надати інші переваги продавцю на ринку.

Підприємницька діяльність виконує соціальну місію як і економічну, бо діючи у виробничій чи обслуговуючій сфері – підприємець через задоволення економічних потреб впливає на соціальні. Соціальне ж підприємництво – через задоволення соціальних інтересів (потреб) впливає на економічні.

Теоретичні основи підприємництва як соціально-економічного фактору, вперше системно розглянув Й. Шумпетер [9]. Соціальну роль ним відзначено як результат економічного результату підприємництва, або фахової діяльності суб'єктів із соціального господарювання в рамках відповідної спеціалізації груп. Доведено, що: «підприємець – це не професія і зазвичай не тривалий статус, підприємці не створюють соціального класу в строгому сенсі, як, наприклад, землевласники, капіталісти чи робітники» [9]. Підприємницька функція і діяль-

ність невіддільні від сучасних моделей досягнення суспільного добробуту завдяки тому, що підприємець є агентом поширення інновацій, без яких неможливе примноження багатства і перспективний розвиток соціуму. В цьому також феномен підприємництва – його повсюдна присутність.

Формальна мета підприємництва як діяльності і підприємства як організації, полягає у здійсненні ринкових угод, виконанні контрактів для задоволення економічних та соціальних потреб із певною ефективністю, що означатиме рівень конкурентоспроможності. Схематично можна зобразити характерні ролі соціального підприємництва в господарській системі, механізмі задоволення потреб суспільства, суб'єктів ринку (рис. 1).

Соціальна діяльність, здійснювана традиційним і соціальним підприємством – реалізація заходів зі сприяння соціальному розвитку суспільства, організації, території, забезпечувана традиційним господарським способом (як одна із функцій підприємства), або через реалізацію моделі соціального підприємства, для якого соціальна діяльність є основною.

Вважаємо, що розвитку підприємництва відповідає багатозначність функцій і теоретико-методичних характеристик, серед яких основними є соціальні та економічні. Тобто підприємництво одночасно характеризується як економічне й соціальне явище, а його роль зводиться до економіко-соціальних функцій. Економічні та соціальні чинники підприємництва взаємопов'язані, бо на практиці дане явище вже проникло без перебільшення, в усі сфери життя і діяльності людини – економічну і включаючи соціальну. Відповідно соціологічна наука трактує визначення підприємництва як [10]: соціально-економічного феномена в особі суб'єктів господарських відносин, які діють реалізуючи мету задоволення різноманітних потреб та інтересів, а їх діяльність відзначається ризиком, нововведеннями та ініціативою [10].

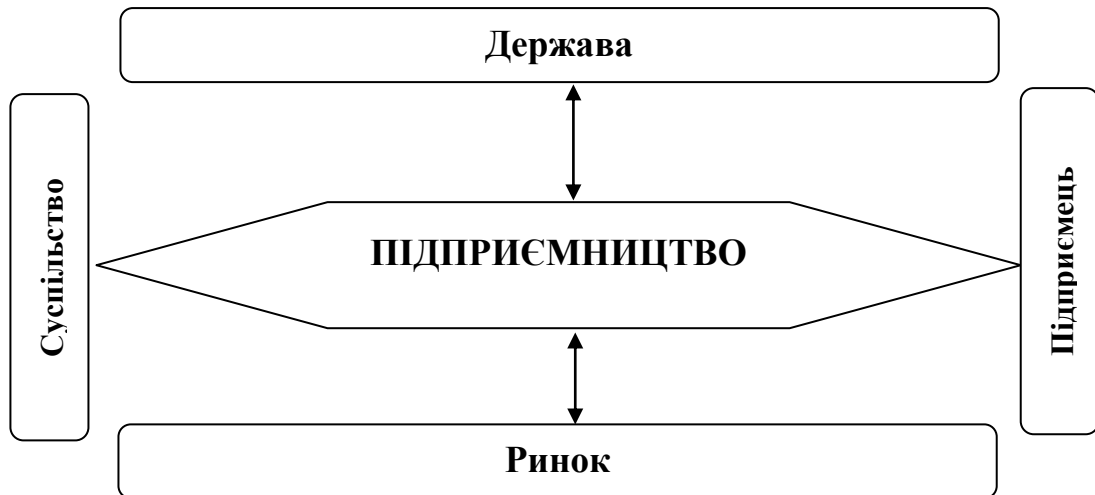

Рис. 1. Підприємництво в економічній і соціальній системі розвитку людства*
*Запропоновано автором

Доведено, що фактор соціального підприємництва виник у результаті пошуку нових, інноваційних способів поширення благ цивілізації на широке коло споживачів. Тому, забезпечення логічності викладу матеріалу статті вимагає широкої характеристики основ класичної теорії підприємництва, що нами і зроблено. Це дасть змогу ґрунтовно підійти до висвітлення засад процесу еволюції теоретичних положень соціального підприємництва, бо соціальне підприємництво за змістом багато в чому подібне до класичного, традиційного.

Соціальні ідеї розвитку підприємництва закладені у праці М. Вебера «Протестантська етика і дух капіталізму» [11]. В дослідженні просувалися ідеї залежності релігії і капіталізму, зокрема визнання зв'язку соціального розшарування суспільства і віросповідань населення. М. Вебер наголошував на соціальній детермінації залежностей кількості власників капіталу, підприємців, від їхнього віросповідання – це соціальний аспект інтерпретації засад соціального підприємництва [11].

Ідейний натхненник, основоположник сучасної теорії підприємництва як явища заснованого на інноваціях, Й. Шумпетер [9], теоретичну модель соціального підприємництва розглядав у відповідності до ви-

значення економічних наслідків господарювання, завдяки яким підприємство виконує соціальну функцію. У своїй праці «Теорія економічного розвитку» [9], він наголошує про соціальні і економічні факти підприємницької (господарської) діяльності: «Соціальні факти є – принаймні, безпосередньо – результатами людської діяльності, а економічні факти – результатами господарської діяльності. Останню можна визначити як поведінку з метою надбання благ. У цьому сенсі ми також говоримо про економічні мотиви, економічні сили в соціальному і господарському житті тощо» [9].

Ставлячи на перше місце економічні факти функціонування підприємництва, Й. Шумпетер [9] згадує і про соціальні, говорячи про економічний розвиток як наслідок діяльності підприємця для виробництва товарів. Він чітко висловлюється в соціальному плані про те, що: «...важливість усіх інших товарів теж залежить від задоволення потреб. Вони виконують цю функцію тією мірою, якою сприяють створенню споживчих товарів» [9].

Отже, концептуальна основа підприємництва за Й. Шумпетером означає характеристику цього явища як економічної функції, але за результатом соціального представлення в системі суспільного розвитку.

Тобто у його вченні присутні ідеї соціального підприємництва як похідної від результатів господарювання – благ, які передаються споживачеві за відповідну плату, але ці блага задовольняють потреби членів соціуму.

Сучасники вважають, що: «соціальне підприємництво – це розвиток соціальної бізнес-ідеї, але з комерційною складовою, тобто гроші необхідні для вирішення соціальних потреб» [12]; «... соціальне підприємництво формується та існує як на основі бізнес-середовища у відповідності до розвитку соціальної відповідальності підприємства, так і відповідно до вимог соціально-економічного розвитку суспільства, виникаючи на основі некомерційної підприємницької діяльності» [12]. З цим погоджуємося, визначаємо вірність позиції соціального спрямування діяльності на безприбутковій основі, але з отриманням доходу для самої соціальної підприємницької діяльності.

Дослідження соціального підприємництва в сучасній соціально-економічній науці є надзвичайно динамічними, забезпечують якісне накопичення знань. До того ж соціальне підприємництво виникло як наслідок зростання добробуту людей, з приходом розуміння необхідності пов'язати економічний (фінансовий) із соціальним. Культивуючи ідею соціальної відповідальності, соціальної спрямованості бізнесу, науковці і практики довели життєздатність організацій соціального підприємництва.

Ця сфера відносно нова, у якій суб'єкти господарювання, разом з метою отримати прибуток, прагнуть забезпечити реалізацію соціальних рішень. Концепція соціального підприємництва є похідною від потреби здійснення соціальних дій, які необхідні для соціального розвитку території, громади, людини. Базовою цінністю соціального підприємництва є мотивація забезпечення постановки досягнень бізнесу на службу соціуму, громади.

Соціальним вважаємо підприємництво по створенню соціального багатства, здійсненню соціального відтворення. Також це

вища форма підприємницької діяльності, яка з'являється в епоху постіндустріального, інформаційного суспільства, з високою культурою розповсюдження знань. Для соціального підприємництва прибуток не є самоціллю, адже наприклад в кооперативі, який великою мірою є соціальним підприємством, першочергове завдання – надавати обслуговування.

Соціальне підприємництво – продукт еволюції процесів взаємодії продуктивних сил і розвитку виробничих відносин, критеріїв організації співіснування держави, суспільства, а також поведінки людини в рамках соціуму й усвідомлення людством критеріїв самозбереження, необхідності визначення розумних меж інноваційного зростання. Соціальні підприємства або організації, підприємці вирішують довгострокові цілі глобального масштабу, адже є не просто діяльністю заради вигоди, а заради вигоди спроектованої на майбутнє.

Висновки. На нашу думку, соціальне підприємництво (організаційно – підприємство) – вища форма підприємницької діяльності, у якій матеріальна вигода не самоціль, а опосередковуючий, забезпечуючий елемент. Характерним його розвиток є для таких економічних систем, у яких практикується реалізація політики сталого і особливо інклюзивного розвитку. Проте, на перших головним чинником розвитку соціального підприємництва є держава, за наявності достатніх вільних фінансових ресурсів, а також бізнесмени – філантропи.

Для результативного розвитку соціального підприємства потрібен соціальний капітал, який за призначенням може бути втрачено у сенсі окупності бізнесового проекту. Пріоритет соціального підприємництва – вирішення соціальних проблем. Соціальне підприємництво є феноменом сучасності, який виник у результаті цілого ряду досягнень, здобутих людством. Вважаємо, що поява соціального підприємництва головним чином пов'язана з досягненням певного рівня багатства, пошуком моделі соціальної справедливості в капіталістичній економіці, а також з екологічними

проблемами, проблемами забезпечення Земля.
сталості у використанні ресурсів планети

Список літератури:

1. Boudreaux C.J. Capital is not enough: opportunity entrepreneurship and formal institutions / C.J. Boudreaux, B. Nikolaev // *Small Business Economics*. – 2019. – Vol. 53, is. 3 – pp. 709-738;
2. Rickne A. The socially and spatially bounded relationships of entrepreneurial activity: Olav Sorenson-recipient of the 2018 Global Award for Entrepreneurship Research / A. Rickne, M. Ruef, K. Wennberg // *Small Business Economics*. - 2018. – Vol. 51, is. 3 – pp. 515-525;
3. Andrejeva S. Social Entrepreneurship and its Development Possibilities / Sabine Andrejeva, Erika Zubule, Daina Znotina // *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. – 2019. – No. 34(3). – pp. 11-19;
4. Biggeri M. Social Entrepreneurship and Social Innovation: Ecosystems for Inclusion in Europe / Mario Biggeri, Enrico Testi, Marco Bellucci, H. Thomas, R. Persson – Routledge, 2018. – 214 p.;
5. Spiess-Knafl W. Social Entrepreneurship / W. Spiess-Knafl, B. Scheck // *Impact Investing*. – Palgrave Macmillan, Cham – 2017. – pp. 13-50;
6. Meira D. Social entrepreneurship: legislative contributions / Deolinda Meira, Maria Elisabete Ramos // *Revista Electrónica de Direito. RED*. – 2019. – No. 2 (Vol. 19) – pp. 135-162;
7. Підприємницька діяльність та агробізнес / за ред. М. М. Ільчука, Т. Д. Іщенко. - Київ : Вища освіта, 2006. - 543 с.;
8. Економічна енциклопедія : у 3 т. / Гаврилишин Б.Д. (голова ред. ради) та ін., Т. 1 / відп. ред. Мочерний С. В. - Київ : ВЦ «Академія», 2002. - 864 с.;
9. Шумпетер Й.А. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. [Текст] / Й.А. Шумпетер, пер. [з англ.] Василя Старка. - К. : Києво-Могилянська академія, 2011. - 242 с.;
10. Соціологічна енциклопедія / Укладач В.Г. Городяненко. - К. : Академвидав, 2008. - 456 с. (Серія «Енциклопедія ерудита»);
11. Вебер Макс. Протестантська етика і дух капіталізму / Макс Вебер, пер. з нім. Олександр Погорілий. - К. : Наш формат, 2018. - 216 с.;
12. Матвієнко-Беляєва Г.Л. Соціальне підприємництво: ефективний гібридний бізнес феномен [Електронний ресурс] / Г.Л. Матвієнко-Беляєва // *Економіка та управління підприємствами*. - 2018. – Вип. 14. - С. 461 – 466. - Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/64.pdf (дата звернення: 9.09.2019);

References:

1. Boudreaux, C.J. Nikolaev, B. (2019). Capital is not enough: opportunity entrepreneurship and formal institutions. *Small Business Economics*, 53(3), pp. 709-738.
2. Rickne, A. Ruef M., Wennberg K. (2018). The socially and spatially bounded relationships of entrepreneurial activity: Olav Sorenson-recipient of the 2018 Global Award for Entrepreneurship Research. *Small Business Economics*, 51(3), 515-525.
3. Andrejeva, S. Zubule, E. & Znotina, D. (2019). Social Entrepreneurship and its Development Possibilities. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*, 34(3), pp. 11-19.
4. Biggeri, M. Testi, E., Bellucci, M., Thomas, H. & Persson, R. (2018). *Social Entrepreneurship and Social Innovation: Ecosystems for Inclusion in Europe*. London: Routledge.
5. Spiess-Knafl, W. & Scheck, B. (2017). Social Entrepreneurship. In W. Spiess-Knafl, B. Scheck (Eds) *Impact Investing*. (pp. 13-50) London: Palgrave Macmillan, Cham.
6. Meira, D. & Ramos, M.E. (2019) Social entrepreneurship: legislative contributions. *Revista Electrónica de Direito. RED*, 2(19), pp. 135-162.
7. *Pidpriemnyts'ka diial'nist' ta ahrobiznes* (2006). [Entrepreneurship and agribusiness]. Kyiv: Higher Education;
8. *Ekonomichna entsyklopediia*. (2002) [Economic Encyclopedia]. Kyiv: AC "Academy";
9. Shumpeter, J.A. *Teoriia ekonomichnoho rozvytku: doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekonomichnoho tsykladu* (2011). [Theory of economic development: the study of profits, capital, credit, interest and the economic cycle]. Kyiv: Kyiv-Mohyla Academy;
10. *Sotsiologichna entsyklopediia* (2008). [Sociological Encyclopedia]. Kyiv: Akademvydav;
11. Veber, M. (2018). *Protestants'ka etyka i dukh kapitalizmu* [Protestant Ethics and the Spirit of Capitalism]. Kyiv: Nash format;
12. Matviienko-Beliaieva, H.L. (2018). Sotsial'ne pidpriemnytstvo: efektyvnyj hibrydnyj biznes fenomen [Social entrepreneurship: An effective hybrid business phenomenon]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, 14, pp. 461-466.